

JOAN F. MIRA

“No és l’apocalipsi, encara, però és una certa revelació del poder renovat d’aquelles bèsties que havíem convingut a dominar: la fam, la pesta, la guerra, el foc del cel, la brutalitat, la por, la insensibilitat davant del dolor dels altres”

Després de la batalla

No recorde cap moment, en molts anys, en què haja estat tan difícil parlar de les coses de què hem de parlar. Ara mateix. cal parlar d’aquesta guerra, horrible com totes les guerres, que ens preparen amb tanta supèrbia i que no sabem com aturar. Que ens preparen dic, i no sé si en pocs dies, quan aquestes ratlles eixiran a la llum, el procés implacable haurà avançat cap a la consumació, si es trobarà aturat encara unes setmanes, si ja s’haurà desencadenat la fúria de l’infern. Dic que serà una guerra com totes les guerres perquè causarà horror, mort i destrucció. I ja he escrit més d’una vegada les guerres recents, i de les que encara duren i es renoven —a l’Àfrica, per exemple— hem optat cínicament per no voler recordar-les: com si les víctimes no foren tan humanes com els dissortats iraquians (que no n’han tingut prou de suportar l’horror d’un canalla implacable, i que ara, si res no ho evita, hauran de suportar un altre horror), com si la nostra consciència no es commogué (i no es commou, per vergonya nostra) quan la mort no té una ideologia visible. Ara mateix, doncs, no sé si hauré d’acompanyar els futurs morts innocents de l’Iraq, com acompanye sovint (en secret massa vegades: en públic també, però mai no he tingut cap ressò) els morts innocents de tants altres llocs de la terra on no podem acusar aquells que ara, sembla, són els únics enemics de la humanitat. El present, doncs, el present immediat, em produeix una desolació sense consol. La raó humana recula, la més gran potència militar de la història (militar, i econòmica i política, i cultural i algunes coses més) està regida ara mateix per individus amb el seny esguerrat (s’han aturat vostès a pensar que simplement un grapat de vots de jubilats a Florida, molts d’ells per error, van decidir el president de tan gran poder?, que un accident idiota com aquest va impedir que l’altre candidat, que en res s’assembla a George W. Bush, fóra el cap més serè d’aquesta força?: quins accidents estúpids de la història), els líders d’un costat i de l’altre pareixen del tot incapaços de pensar en termes d’humanitat compartida (i jo no puc confiar en les intencions finals de Chirac o de Putin, tot i que ara em semblen més raonables que la insensatesa de Bush, el moralisme suïcida de Blair o la vanitat espanyola d’Aznar: per cert, Aznar ha confirmat expressament allò que jo apuntava ací fa pocs dies: “traure Espanya del racó de la història”, valga’m Déu quin propòsit estúpid!). I d’Israel a Colòmbia, del Congo a Corea del Nord, d’extrem a extrem del planeta, la humanitat recula, i avancen els càlculs primaris d’interessos obtusos, siguen financers, petrolers, alcorànics o bíblics. No és l’apocalipsi, encara, però és una certa revelació del poder renovat d’aquelles bèsties que havíem convingut a dominar: la fam, la pesta, la guerra, el foc del cel, la brutalitat, la por, la insensibilitat davant del dolor dels altres.

I tot això abans de la batalla, quan només la presència obsessiva de la idea i la imatge de la guerra ja ha fet saltar per l’aire aliances i solidaritats de mig segle, entre països d’Europa, entre Europa i Amèrica del Nord. Quan fins el papa de Roma, tan implacablement reaccionari i repressiu en tantes coses, s’enfronta a la guerra contra l’infidel que promouen les potències cristianes. Quan un president de la República Francesa, conservador i trampós, pot ser l’heroi de les masses d’esquerra que ahir (o abans d’ahir, abans que Le Pen superara Jospin!) el menyspreava i se’n burlava. Volien refer l’ordre del món, aquest president Bush (que tants nord-americans detesten) i el seu equip de llunàtics, i abans de la batalla el poc ordre que teníem ja s’ha esmicolat. Després de la batalla, no sabem quant de temps costarà, quantes vides i quant de dolor, quants actes de terror fanàtic, tornar a sentir el present, i a mirar el futur, amb un mínim d’esperança. O jo estic del tot equivocat i, per una vegada, voldria que tot fóra un error i un malson.